రక్తదానం

ఎల్కప్రీన్

వాయువ్యంగా మన 'చాంబ్'మీద పాకిస్తాన్, దక్షిణంగా వాళ్ళ 'సియాల్ కోట్' మీద మనవాళ్ళూ కురిపిస్తున్న బాంబుల వర్షానికి జమ్మూలోని యిళ్ళన్నీ అదురుతున్నాయి. డిసెంబరు నెల చలి నరాల్ని కొరుక్కుతింటోంది. నడినెత్తిన, నల్లటి ఆకాశంలో నక్షత్రాలు మెరుస్తున్నాయి. బాంబులు ప్రేలినప్పుడల్లా ఆకాశపు టంచులు రక్తవర్ణంతో మెరుస్తున్నాయి. గుండె లదిరేటట్లుగా గర్జిస్తున్నాయి. చిమ్మచీకటిగా ఉన్న నగరవీధుల్లో మిణుగురు పురుగులు, 'బ్లాకవుట్'ని ధిక్కరిస్తున్నాయి.

తలుపులు మూసినగదిలో కొవ్వొత్తి భయం భయంగా వెలుగుతోంది. గ్లాసుల్లో ఉన్న మందు నెమ్మది నెమ్మదిగా మా గొంతుల్లోకి దిగుతోంది. ఆరోజు ఉదయం జమ్మూ ఆకాశంలో జరిగిన విమాన యుద్ధానికి, మా నరాలు సడలిపోయాయి వచ్చిన నాలుగు శత్రువిమానాల్లోనూ, రెండుకూలిపోయినందుకు, మాహృదయాలానందంతో నాట్యంచేశాయి. ఒకపక్క భయంతో, మరోపక్కన ఉత్సాహంతో నలిగి చచ్చిపోతున్న మనస్సుల్లోంచి–భయాన్ని పారద్రోలడంకోసం మందేసుకొంటున్నాం.

తలుపుమీద దబదబా బాదినచప్పుడు వినిపించింది. చక్రపాణి లేచి వెళ్ళి తలుపుతీశాడు. చలిగాలితోపాటు లోప లికి ప్రవేశించాడు పద్మనాభం. చక్ర పాణి తలుపుమూసి, ఓ గ్లాసులో విస్కీ పోసి, మంచంమీద కూర్చున్న పద్మ నాభం ఎదురుగా పెట్టాడు. తిరిగి తన కుర్చీలో కూర్చుంటూ, "నీకు నీళ్ళు కావలిస్తే వంటింట్లోకి పోయి తెచ్చుకో. స్టీలుగిన్నెలన్నీ మా ఆవిడ తాళం వేసుకుపోయింది! ఉన్న ఒక్క గాజు కూజా ముక్కలై పోయింది!" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"నేను విస్కీకోసం రాలేదు. అక్కడ చాంబ్‌లో మన జవాన్లు చాలామంది తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. హాస్పిటల్లోనూ, రిసెర్చి లేబొరేటరీన్‌లోనూ రక్తం తీసుకొంటున్నారు. మనందరం వెళ్ళి రేపుదయం రక్తదానం చెయ్యాలి. నేను మా ఆఫీసు జీప్‌ని ఏర్పాటుచేశాను. మీరందరూ తొమ్మిదింటికల్లా సిద్ధంగా ఉండండి. ముందుగా వెడ్తే త్వరగా తిరిగిరావచ్చు. ఏమంటారు?" అన్నాడు పద్మనాభం, మా అందరివంకా చూస్తూ.

"నీ కిష్టమైతే నువ్విచ్చుకో! మా అందర్నీ అడగాపెట్టాకుండా, మా అనుమతిలేకుండా, నిన్ను జీప్ ఎవరేర్పాటు చెయ్యమన్నారు?" అన్నాడు, మోహన రావు విసురుగా, తాగిన నిషాలో. నాకు మనస్సు చివుక్కుమనిపించింది. మోహనరావు మీద ఎక్కడలేని కోపం ముంచుకొచ్చింది. చేతిలో ఉన్న గ్లాసునిబల్ల మీద బాది పెడ్తూ "సిగ్గుండాలి, ఆ మాట నడానికి. నిజానికి పద్మనాభం ఎంతో మంచిపని చేశాడు. ఎవరిమాట ఎలాఉన్నా నేనుమట్టుకు సిద్ధం." అన్నాను.

రాజశేఖరం బెదురు బెదురుగా అన్నాడు, "నాకు రక్తాన్ని చూస్తే కళ్ళు తిరుగుతాయి. అటువంటప్పుడు రక్తా న్నెలా యిచ్చేది? చాలా నొప్పిగాకూడా ఉంటుందని విన్నాను. చాలా నీరసపడి పోతామనుకొంటాను!"

"ఎందుకంత భయం! ఇంజక్షన్ తీసుకొంటున్నప్పు డేమంత నొప్పి ఉంటుంది? ఇదీ అంతే. రక్తం తీసు కున్న తర్వాత వాళ్ళు బిస్కెట్లూ, కాఫీ అవీ యిస్తారు." అన్నాడు పద్మనాభం చంటిపిల్లల్ని బెల్లిపించినట్లు. నాకూ, చక్రపాణికీ నవ్వొచ్చింది. "నేనుకూడా సిద్ధమే. రాజశేఖరం, మోహనరావూ గాజులు తొడుక్కుని కూర్చుంటారు!" అన్నాడు చక్రపాణి.

"మీకేకాదు- దేశభక్తి. దమ్ములా ఉంట! నువ్వన్నక్రైమ్‌కి మా యింటికిరా" అన్నాడు, మోహనరావు గ్లాసు ఖాళీ చేస్తూ. మంచికి ముందడుగువేసేవారి నుండి వెనక్కు వెళ్ళిపోయే ధైర్యంలేని రాజశేఖరంకూడా 'సరే' అన్నాడు. పద్మనాభం ఉత్సాహంగా గ్లాసందు కొన్నాడు. "నువ్వు విస్కీకోసం రాలే

ద్దుగా," అన్నాడు హేళనగా మోహనరావు.

"నీలా పిరికితనం మరచిపోవడానికి కాదు. రేపు యివ్వబోయే నా రక్తాన్ని స్టెరిలైజ్ చెయ్యడంకోసం!" అంటూ పద్మనాభం, ఒక్క గుక్కలో విస్కీ పని పట్టించేశాడు.

'అందరికంటె ముందు' అన్నదానికి నిర్వచనం ఏనాడో మర్చిపోయాను. ముందస్తుగా వెళ్ళి రేషన్లు తెచ్చుకోవాలనీ, రైల్వే రిజర్వేషన్ చేయించుకోవాలనీ,ఎన్నోమార్లు ప్రయత్నించాను. నేనెంత ముందరగా వెళ్ళినా, నాకంటె ముందుగా వచ్చినవాళ్లు చాలామంది ఉండేవారు. అయితే తొమ్మిదింటికీ వెళ్ళి ఎవడు కూర్చుంటాడు? అందులోనూ రక్తదానం చెయ్యడంకోసం!' అని ఆలస్యంగా లేద్దామనుకొన్న నా ప్రయత్నాన్ని పద్మనాభం కొనసాగనివ్వలేదు. ఎనిమిదిన్నరకే వచ్చి లాక్కుపోయాడు. అందరికంటే ముందుగా నా దగ్గరకు వచ్చినందుకు నసుగుతూ, జీప్‌లో కూర్చున్నాను. మొత్తంమీద అందరమూ తొమ్మిదింటికల్లా హాస్పిటల్ చేరుకున్నాం. అప్పటికే నలభై మంది దాకా వరండాలో ఉన్న బెంచీలమీద కూర్చునిఉన్నారు! అలవాటయిన అనుభవమే కాబట్టి మేంకూడా వరస చూసుకొని కూర్చున్నాం.

రాజశేఖరం బెదురుగా ఉన్నాడు. మొహంలో ఆందోళన స్పష్టంగా కనబడ్తోంది. దాన్ని కప్పిపుచ్చుకోడానికి, పణికేచేతుల్తో సిగరెట్ వెలిగించాడు.

"రక్తం యివ్వబోయేముందు, పొగ త్రాగడమెందుకు? రక్తాన్ని నికొటిన్‌తో కలుషితంచెయ్యడంతప్పు!" అన్నాడు చక్రపాణి ఆ మాటల్లో నిజమెంతో నాకు తెలియదుకాని అప్పటి కప్పుడు నాకా మాటలు సమంజసంగా తోచడంతో, రాజశేఖరం చేతిలోంచి సిగరెట్‌ని లాగి పారేశాను. పద్మనాభం ఏదో మాట్లాడుతున్నాడు. మోహనరావు మౌనంగా కూర్చున్నాడు. జనం గుంపులు గుంపులుగా రావడం మొదలుపెట్టారు. వరండాలు నిండిపోతున్నాయి. అంతలోనే 'ఎయిర్‌రైడ్ వార్నింగ్' సైరన్ భీకరంగా వినిపించింది. కూర్చున్న వారిలో చాలామంది బయటకు పరుగెత్తారు. విమానాల హోరుతోనూ, నగరం చుట్టూ ఉన్న 'యాంటీ ఎయిర్‌క్రాఫ్ట్ ఫిరంగుల'ధ్వనులతోనూ ఒక్కమారుగా ఊరంతా దద్దరిల్లిపోయింది. మరునిముషంలో నిశ్శబ్దం తాండవించింది. రాజశేఖరం మొహం పాలిపోయింది. లేవబోయేవాణ్ణి కూర్చోపెట్టాడు పద్మనాభం. "చూడు బ్రదర్! ఈ ఒక్క నిముషంలోనే యింతగా అదిరిపోయావ్! అక్కడ యుద్ధరంగంలో మన సైనికుల పరిస్థితి ఆలోచించు," అన్నాడు పద్మనాభం, రాజశేఖరం భుజం తడ్తూ. రాజశేఖరం

పేలవంగా నవ్వుతూ అన్నాడు. "నువ్వు నన్ను అపార్థంచేసుకొన్నావు. నేను లేచింది, వెళ్ళడానికి కాదు. మన ముందు ఖాళీఅయిన స్థలాల్లో కూర్చునేందుకు!" రాజశేఖరం అన్నది అబద్ధమని మా కందరకూ తెలుసు. కాని అతని సమాధానం మాకు నచ్చింది. లేచి వెళ్ళి ఖాళీ అయిన ముందర బెంచీమీద కూర్చున్నాం. మరో అయిదు నిముషాల్లో మామూలు వాతావరణం వచ్చేసింది. వరండాలు మళ్ళీ జనంతో నిండి పోయాయి

తెల్లకోటు తొడుక్కొన్న ఓ వ్యక్తి వచ్చి మా పేరూ యితర వివరాలూ వ్రాసుకొన్నాడు. మా అందర్నీ చూస్తూ, "మీరందరూ వచ్చినందుకు చాలా సంతోషం. అయితే ఒక్క మనవి. పోయిన రెండురోజుల్లోనూ వందలాది మంది వచ్చి రక్తదానంచేశారు. అన్ని గ్రూప్‌లకి చెందిన రక్తాల్ని సేకరించ గలిగాం. ఈరోజున 'ఓ' గ్రూప్‌రక్తానికి ప్రాముఖ్యత నిస్తున్నాం. ఈ రక్తాన్ని ఎవరికైనా యివ్వవచ్చును. ఎ.బి, ఎబి-గ్రూప్‌లకి చెందిన క్తం నిలవచెయ్యటానికి ఎక్కువ ఏర్పాట్లు కాని,అక్కడ యుద్ధరంగంలో గాయపడిన సైనికుల రక్తం గ్రూప్‌లని పరీక్షించి ఆ గ్రూప్‌కి చెందిన రక్తం యిచ్చేటంత వ్యవధీ లేవు! అందుకని మీ రక్తం గ్రూప్ నిర్ణయింపబడినతర్వాత, 'ఓ' గ్రూప్ వ్యక్తులనుంచే రక్తం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. మిగిలిన గ్రూప్‌లవారీ ఎడ్రసులు మాదగ్గర ఉంటాయి కాబట్టి, అవసరమొచ్చినప్పుడు వారిని మేమే స్వయంగా పిలుస్తాము" అన్నాడు.

ఇద్దరిద్దరుగా, నెంబరువారీగా, రక్త పరీక్షచేసే గదిలోకి వెళ్ళాం. చక్కగా మాట్లాడుతూ యిద్దరు నర్సులు సూదులు పుచ్చుకొని వేలి మొనల్ని గుచ్చినప్పుడు మృదువైన చేతులస్పర్శకి ఆనందించాలో సూదిగుచ్చిన బాధకి ఏడ్వాలో తెలియక రక్తాన్ని గాజుపలకలకి రాసి, పక్క గదిలోకి పోయి కూర్చున్నాం. పదినిముషాల్లో మరోవ్యక్తి వచ్చి, మా పేర్లు వ్రాసి ఉన్న చిన్న కార్డు లందించాడు. నా రక్తం 'ఓ' గ్రూప్! సంతోషంతో ఎగిరి గంతేయాలనిపించింది. పద్మనాభానిది 'ఎ'. చక్రపాణీ, రాజశేఖరం-'బి' గ్రూప్. మోహనరావుది 'ఓ'గ్రూప్ నాలాగే. పద్మనాభం దిగాలుపడిపోయాడు. రాజశేఖరం మొహంలో లీలగా ఓ సంతోషరేఖ నేను గమనించక పోలేదు. చక్రపాణి నిర్వికారంగా ఉండిపోయాడు. మోహనరావు ఇబ్బందిగా మొహంపెట్టాడు.

ఓ డాక్టరువచ్చి నన్నూ, మోహనరావునీ పక్కనే ఉన్న గదిలోకి తీసుకుపోయాడు. జీప్‌దగ్గర మాకోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంటామని చెప్పి మిగిలిన ముగ్గురూ వెళ్ళిపోయారు. ఆ గదిలో

మూడు 'బెడ్' లున్నాయి. ఓ బెడ్ మీద నేను పడుకొన్నాను. కర్టెన్ కవతలగా ఉన్న బెడ్ మీద మోహనరావు పడుకొన్నాడు. పైకెంత బింకంగా ఉన్నా, రక్తదానం చెయ్యడం అదే మొదటిసారి కావడంవల్ల నాకు లోపల కొంత బెరుకుగానే ఉంది. ఎందుకో హఠాత్తుగా శోభనంరోజు జ్ఞాపకాని కొచ్చింది. నాలో నేనే నవ్వుకొన్నాను. కాని ఆ నవ్వు నాకు తెలియకుండా పెదవులమీద కన్పించింది కాబోలు, డాక్టరడిగాడు, "ఎందుకు నవ్వుతున్నారు?" అని.

"ఏంలేదు డాక్టర్! ఊరికే నవ్వొచ్చింది," అన్నాను తేలికగా.

"కాదు, ఏదో కారణముండితీరాలి," అన్నాడు డాక్టర్, నా బ్లడ్ ప్రెషర్ చూస్తూ.

"నాలాంటి పిరికివాడి రక్తం తీసుకొన్న సైనికుడు మళ్ళీ ఈ జన్మలో యుద్ధం చెయ్యగలడా? అన్న ఓ పిచ్చి ఆలోచన వచ్చింది, డాక్టర్! అన్నాను" అనుకోకుండా అబద్ధం ఆడాను. కాని డాక్టర్ నా మాట నిజమని నమ్మాడు.

"మీరు నిజంగా పిరికివారే అయితే, ఇలా రక్తం ఇచ్చేటందుకు వచ్చేవారే కాదు. కాని మీ ఆలోచన ఒక మంచి జోక్! నేను జ్ఞాపకం ఉంచుకొంటాను" అన్నాడు డాక్టర్, సూదిని నా రక్తనాళంలోకి గుచ్చుతూ. కొంచెంగా అరవాలనిపించింది. కాని సభ్యత నోరు నొక్కడంతో, మౌనంగా ఉండిపోయాను. కిందఉన్న సీసాలోకి రక్తం నెమ్మదిగా దిగుతోంది. పక్కనే ఉన్న అసిస్టెంటుకి ఎంత రక్తం తీసుకోవలసిందీ ఆదేశించి, డాక్టరు మోహనరావు దగ్గరకు వెళ్ళాడు. నా పక్కనఉన్న అసిస్టెంటు మధ్యమధ్యలో కమలాతొనలు నోటికందిస్తూ, ఏవో కబుర్లు చెప్తున్నాడు. ఒక్కొక్క రక్తంబొట్టూ నాలోంచి దిగుతోంటే, ఒక్కొక్క సైనికుడికి ప్రాణదానం చేసినంత సంతోషం నన్ను మైమరపిస్తుంది. గర్వంతో నిండిపోయింది మనసంతా. మోహనరావు బెడ్‌వైపు తలతిప్పాను. తెర కవతల్నించి మాటలు వినిపిస్తున్నాయి.

"మీరేమిటో కలవరపడుతున్నట్లున్నారు. ఏమీ భయంలేదు!" అంటున్నాడు డాక్టరు.

"అదికాదు!......" నసుగుతూ అన్నాడు మోహనరావు.

"ఏమీ సంకోచంలేకుండా చెప్పండి!"

"నాకు సుఖరోగాలున్నాయి! నా రక్తం మరొకరికి ప్రాణదానం చెయ్యకపోగా..." మోహనరావు నెమ్మదిగా అన్నాడు. మతిపోయినట్లయింది. అప్రయత్నంగా పిడికిలి విడింది. "ఏమండి సార్, మీరు గుప్పిడి విప్పకూడదు!"

నా పక్కన కూర్చున్న అసిస్టెంటు మందలించడంతో, మళ్ళీ పిడికిలి బిగించాను.

"మామూలు పరిస్థితుల్లో అయితే రక్తం అన్నివిధాలా యోగ్యమైనది అన్న నిర్ధారణ జరిగిన తర్వాతనే, మరొకరికి ఉపయోగిస్తారు. అక్కడ యుద్ధ రంగంలో ఉన్న తీవ్ర పరిస్థితివల్ల, అనాలోచితంగా కలుషితమైన రక్తాన్ని ఎక్కించే అవకాశాలు లేకపోలేదు. నిజాన్ని చెప్పిన మిమ్మల్నీ, మీ గుండె ధైర్యాన్నీ మెచ్చుకొంటున్నాను. మీ రక్తం తీసుకోను. కాని ఒక సందేహం! తీరుస్తారనుకొంటాను?" అన్నాడు డాక్టర్.

"అడగండి" మోహనరావు మాటలు పేలవంగా వినవచ్చాయి.

"మీ రక్తం ఆరోగ్యదాయకమైనది కాదని తెలిసికూడా, ఎందుకొచ్చినట్లు?"

"మీ రిప్పుడన్న గుండెధైర్యం లేక! నా స్నేహితులు నన్ను బలవంత పెట్టినప్పుడు, వాళ్ళ దృష్టిలో పిరికివెధవ కింద జమకట్టపడ్తానన్న భయంతో వచ్చాను!" మోహనరావు సమాధానం విని, అతగాడిమీద నాకు ఒక్కసారిగా జాలికలిగింది.

"మీరు యుద్ధం ముగిసినతర్వాత నాదగ్గరకు రండి. పరీక్షలుచేసి వైద్యం చేస్తాను. గుడ్‌లక్!" అన్నాడు డాక్టరు, మోహనరావుని బయటకి పంపిస్తూ. మరో అయిదు నిముషాల్లో నేనూ గది బయట అడుగుపెట్టాను. మోహనరావు లోపలి వరండాలోనే, నాకోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు. మౌనంగా యిద్దరమూ బయటకు దారితీశాం, వాళ్ళిచ్చిన కాఫీ సేవించినతర్వాత.

పద్మనాభం ఎదురుగావచ్చి మమ్మల్నిద్దర్నీ కౌగలించుకొన్నాడు. "మీరిద్దరూ నిజంగా అదృష్టవంతులురా! మన జవాన్లకి సేవచేసే భాగ్యం నాకు లేకపోయింది," అన్నాడు విచారంగా. మోహనరావు సిగ్గుతో మాట్లాడలేకపోయాడు. మోహనరావు భుజంమీద తడ్తూ పద్మనాభంతో అన్నాను, "పోనీ లేరా! వాళ్ళు తీసుకొన్నా తీసుకోకపోయినా రక్తదానం చెయ్యాలన్న కాంక్ష నీకుంది. అది చాలదా!" పద్మనాభం మాయిద్దరి చేతులూ పుచ్చుకొని, జీప్‌వైపు నడిచాడు. చక్రపాణీ, రాజశేఖరం ఎదురుచూస్తున్నారు.
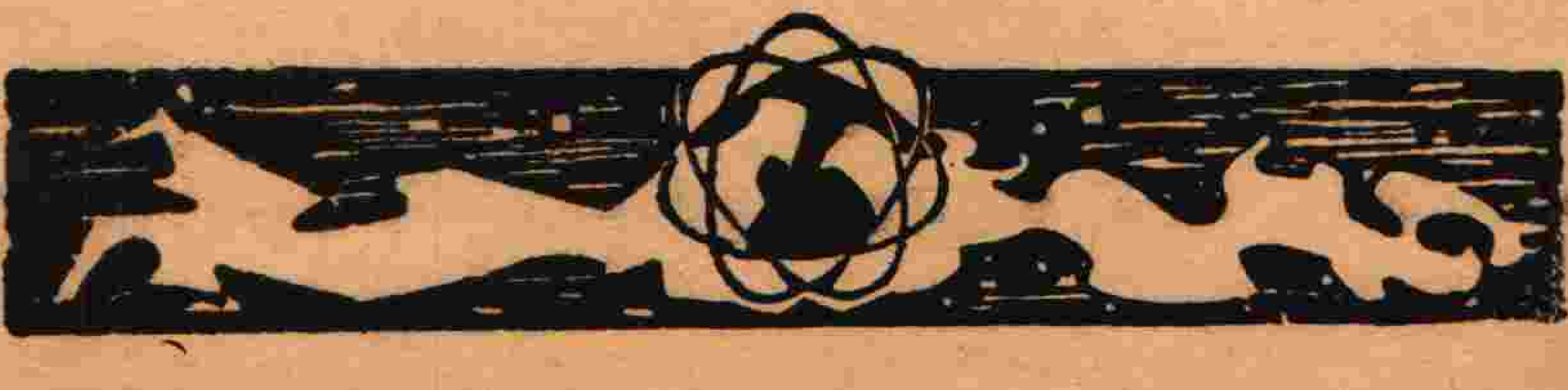
మోహనరావు గొప్పతనాన్ని నలుగురికీ ఎలా చెప్పగలను?